

4114
Dit. huc. Papua. Bala

7/11/62
buiten

J. Koster
t.k.

18/8

MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN	
Geheime Registratuur (NNG)	
Ingekomen	
12 sep. 1962	
Agenda Nr. 95 NNG 11825	
Afd. BIZ	Doss. 24440
Rappel na _____	weken.

Ag. n.	126640
Fotom.	10951/62

VERTROUWELIJK

2292/876

V. J. Stansfield

Canberra, 27 augustus 1962

Reactie in Papua New Guinea op over-
eenkomst betreffende Nederlands Nieuw-Guinea.

De plaatsvervangend Hoge Commissaris van Canada, ontrent wiens voorgenomen bezoek aan Australisch Nieuw-Guinea ik reeds eerder berichtte, vertelde mij bij terugkeer dat hij zeer onder de indruk was van de felle reacties welke hij onder de Papuas in Australische Nieuw-Guinea had aangetroffen op de ontwikkelingen inzake Nederlands Nieuw-Guinea.

Ik wijs erop dat de heer Stansfield zich juist in Australisch Nieuw-Guinea bevond in de tweede week van augustus, derhalve toen de snel opeenvolgende gebeurtenissen, leidende tot de overeenkomst van 15 augustus, bekend werden.

De heer Stansfield zeide mij juist met het oog daarop getracht te hebben zoveel mogelijk in alle plaatsen met autochthonen te spreken, zo mogelijk buiten aanwezigheid van Australische bestuurders. Het bleek hem daarbij dat vrijwel een ieder die hij sprak in grote lijnen van de gebeurtenissen inzake Nederlands Nieuw-Guinea op de hoogte was, en dat er grote ongerustheid bestond, in het bijzonder over de rol welke de Verenigde Naties hadden gespeeld bij het bewerkstelligen van een overeenkomst krachtens welke Nederlands Nieuw-Guinea binnenkort aan Indonesië zou worden overgedragen.

De ongerustheid concentreert zich juist op dit punt omdat men weet dat aan de Verenigde Naties een belangrijke rol is toebedeeld met betrekking tot het trust-gebied Nieuw-Guinea, en men begrijpelijkerwijs geen onderscheid weet te maken tussen de rol gespeeld door de waarnemend Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties als bemiddelaar in het Nederlands-Indonesisch geschil en die van de Verenigde Naties als toezienend lichaam op het beheer in een trust-gebied.

In deze simplistische gedachtengang doorredenerende, vreest men derhalve dat de Verenigde Naties thans ook binnen afzienbare tijd overdracht van Australisch Nieuw-Guinea in de hand zouden kunnen werken. Dit is te meer frustrerend omdat men

Zijner Excellentie
de Minister van Buitenlandse Zaken,
te 's-Gravenhage.

8

27 augustus 1962

het gevoel heeft dat niemand daaraan aandacht besteedt, of sterker gezegd, men daarvoor geen gehoor kan vinden. Zoals ik reeds eerder berichtte hebben vele autochthone leiders deze kwestie opgebracht tijdens het bezoek van de United Nations Visiting Mission onder leiding van Sir Hugh Foot, doch deze heeft zich constant op het standpunt gesteld dat men daarmee niets te maken had. Wendt de bevolking zich met deze ongerustheid tot het Australisch bestuur, dan krijgt het slechts geruststellende of afwijzende antwoorden.

Ook was men er zich volkomen van bewust dat Sukarno's belofte om aan de Papuas van West Nieuw-Guinea een mogelijkheid tot zelfbeschikking te geven, in de praktijk tot niets zou leiden.

De heer Stansfield zeide mij eveneens de overtuiging te hebben gekregen dat het Australisch bestuur, op enkele gunstige uitzonderingen na, zich veel te weinig bewust is van deze in de bevolking levende ongerustheid.

Naast de bovengeschetste vrees van autochthonen staat dan natuurlijk nog die van de Australische planters en het bedrijfsleven. Reeds thans ervaart men dat niemand meer bereid is kapitaal te investeren in Australisch Nieuw-Guinea uit vrees voor de komende ontwikkelingen.

De Ambassadeur,

(J.G.de Beus)